

14. april 2009

Aftale mellem DA og LO om udvikling af erhvervsuddannelserne

Baggrund

DA og LO har i anledning af praktikpladsudviklingen i de seneste måneder og som forberedelse af de kommende forhandlinger i Folketinget om globaliseringsinitiativerne og en ny flerårs-aftale for erhvervsskolerne udarbejdet et fælles udspil om udviklingen af erhvervsuddannelserne.

Udspillet fra DA og LO er en sammenhængende pakke af forslag med en horisont, der rækker til udgangen af 2010. Parterne opfordrer regeringen til at indkalde de involverede til møde i andet halvår 2010 med henblik for at genvurdere situationen.

Praktikpladser

Den negative konjunkturudvikling har medført, at antallet af praktikpladser falder og antallet af praktikpladssøgende elever stiger. Om end antallet af nye praktikpladser fortsat er på et højt niveau, og antallet af praktikpladssøgende er lavt i forhold til ”praktikpladskrisen” i starten af dette århundrede, er der udsigt til, at praktikpladssituationen i resten af 2009 og formodentlig også i 2010 vil være præget af den økonomiske krise.

Virksomhederne er i dag bevidste om, at uddannelse af nye lærlinge er forudsætningen for, at behovet for faglært arbejdskraft i det lange perspektiv dækkes. Men virksomhederne er samtidig dybt involveret i processer med at tilpasse organisationen og medarbejderstaben til de nye økonomiske vilkår.

En vending af praktikpladssituationen vil være tæt forbundet med, at virksomhederne gennem indenlandsk efterspørgsel og større eksport får mere at lave igen og herved får tillid til fremtiden. Praktikpladssituationen afhænger derfor af forbedrede konjunkturer og stigende beskæftigelse i erhvervslivet. Det giver problemer for de unge, der skal have en uddannelse, og arbejdsmarkedet vil mangle faguddannet arbejdskraft om kort tid, hvis ikke der uddannes ny arbejdskraft hele tiden.

I det lys er det positivt, at praktikpladsproblemet vil være midlertidigt, og at udviklingen vil vende inden for en årrække, hvorefter mangel på lærlinge inden for nogle beskæftigelsesområder og faldende søgning til de mindre populære uddannelser vil blive fremtrædende temaer i erhvervsuddannelserne. Erfaringen fra tidligere viser, at praktikpladsantallet falder hurtigt i nedgangsperioder og stiger langsomt i opgangsperioder. Derfor må der diskuteres mekanismer, der kan opfange dette efterslæb samt mere langsigtede løsninger for ”umodne brancher” og brancher, der ikke selv uddanner.

Selvom det er vigtigt, at nye initiativer i løbet af 2009 for at understøtte praktikpladsområdet og justeringer af uddannelsesgarantien er midlertidige, idet målet er, at flest mulige elever som hidtil skal uddannes i vekslen mellem praktik i en virksomhed og skoleophold, bør der også laves forsøg, der kan medvirke til at løse de mere langsigtede udfordringer i systemet, jf. afsnittet om den praktiske oplæring inden for skolepraktikordningen.

Arbejdsgivernes Elevrefusion

Virksomhederne finder grundlæggende, at både løn- og ansættelsesvilkår samt lønrefusionsordningen gennem AER er tilfredsstillende og dækkende. Elevernes løn- og ansættelsesvilkår aftales gennem de kollektive overenskomster, og gennem AER får praktikvirksomhederne refusion af deres lønudgifter under skoleophold. Mange virksomheder tager elever, hvis de har tilstrækkelige opgaver til dem og har udsigt til at kunne beskæftige dem med relevante opgaver i løbet af praktikperioden. Imidlertid er der alt for mange virksomheder, der ikke deltager i uddannelsen af elever.

Den nuværende præmieringsordning, der blev indført i 2005, giver tilskud til praktikvirksomheder, der i løbet af en forudgående 3-årig periode har vækst i antallet af elevuger. Dødvægtstabet har været betydeligt i denne ordning, idet mangelen på arbejdskraft og højkonjunkturen har været den drivende faktor på praktikpladsmarkedet. Dertil kommer, at virksomhederne ikke har forstået mekanismen i præmieringsordningen, idet tilskuddet ikke har været knyttet til den enkelte uddannelsesaftale, men til en gennemsnitlig elevvækst målt i uger. Det har således været vanskeligt for virksomhederne at lave en prognose for, om ansættelse af en ny elev udløser et tilskud.

DA og LO foreslår derfor, at:

- Den nuværende præmieringsordning ændres til en midlertidig tilskudsordning, der løber indtil udgangen af 2010, hvor det vurderes, om ordningen skal videreføres endnu en periode
- De økonomiske midler til den nye tilskudsordning tages fra den nuværende præmieringsordning, der helt udgår. De afsatte midler udbetales til virksomhederne som tilskud efter ”første til mølle” princippet
- Der gives tilskud til uddannelse til fuld faglig kompetence. Ved uddannelsesaftaler til trin samt restuddannelsesaftaler udgør tilskud 50 pct.
- Den nye tilskudsordning udgør tilskud på 20.000 kr. til (1) virksomheder der inden 3 måneder efter udløbet af aftale genbesætter en praktikplads, (2) virksomheder, der aldrig har haft eller ikke inden for de sidste 2 år har haft elever
- De juridisk og administrative regler for tilskud inden for ovennævnte rammer fastlægges efterfølgende

Virksomheder, der genbesætter udløbende praktikpladsaftaler

DA og LO foreslår, at:

- Tilskuddet på 20.000 kr. gives – efter udløb af prøvetiden – til virksomheder, der genbesætter en uddannelsesaftale, der er udløbet, fordi eleven har afsluttet sin uddannelse med svendebrev. Genbesættelsen skal ske inden 3 måneder efter uddannelsesaftalens udløb. Tilskuddet udbetales som en start og en færdiggørelsespræmie.

Ordningen understøtter virksomheder, der er aktive, til at fastholde antallet af elever på det nuværende niveau. Inden for de næste 18 måneder udløber ca. 39.000 uddannelsesaftaler.

DA og LO foreslår, at:

- Tilskudsordningen skal kombineres og understøttes af kampagne med fokus på at genbesætte praktikpladser. Kampagnen skal iværksættes og finansieres af Undervisningsministeriet med deltagelse af erhvervsskoleorganisationerne og arbejdsmarkedets parter og skal medføre, at alle praktikvirksomheder med udløbende aftaler opsøges med henblik på at lave en ny praktikaftale

Virksomheder, der aldrig har haft eller ikke i de sidste 2 år har haft elever

20.000 af de praktikpladsgodkendte virksomheder har ikke en uddannelsesaftale. 8.500 af disse 20.000 virksomheder har haft en praktikplads inden for de sidste 2 år og må antages at ville ansætte elever som hidtil. Ca. 12.000 virksomheder har ikke haft en praktikplads inden for de sidste 2 år og er ikke længere aktive på praktikpladsmarkedet. Gennem en særlig indsats skal der etableres kontakt med disse virksomheder, så de får kendskab til uddannelsesaftaler og tager elever.

DA og LO foreslår, at:

- Tilskuddet på 20.000 kr. gives – efter udløb af prøvetiden – til virksomheder, der aldrig har haft eller ikke har haft elever inden for de seneste 2 år

Det betyder, at virksomheder, der praktikpladsgodkendes for første gang og ansætter en elev, kan få tilskud.

Der er en række offentlige arbejdssteder, der er godkendt til praktikpladser, men i øjeblikket ikke tager elever. Dette må der kigges nærmere på. Det gælder i særlig grad arbejdssteder inden for den del af social og sundhedsvæsenet, der ikke er omfattet af SOSU, f.eks. lægesekretærer samt administration og service.

Forstærket indsats for at understøtte forskellige former for kombinerede aftaler mellem en elev og flere helt eller delvis godkendte virksomheder

Muligheder for at indgå kombinationsaftaler og flex-kombinationaftaler udnyttes kun i yderst begrænset omfang. Den seneste opgørelse af praktikpladser viser, at der kun er indgået 80 af disse i 2008. Samtidig ligger der et væsentligt potentiale i virksomheder, der kun delvis kan godkendes som praktiksteder. Imidlertid opleves det af virksomheder som svært at overskue de administrative og praktiske problemer i dette, ligesom det kan forekomme uoverskueligt for lærlingen.

DA og LO foreslår, at:

- Undervisningsministeriet i samarbejde med skoler og de faglige udvalg iværksætter en kampagne for at understøtte anvendelsen og administrationen af kombinationsaftaler og flex-kombinationaftaler. Dette kan organiseres i skolernes LOP-centre

Indsats for at sikre flere nye godkendelser af praktikpladser

Ud over at tilskynde, at de nuværende, godkendte praktikpladser besættes, er det i den nuværende situation nødvendigt at forstærke indsatsen for, at nye virksomheder godkendes.

DA og LO foreslår, at:

- Undervisningsministeriet afsætter en pulje på 50 mill. kr. til at styrke skolernes praktikpladsopsøgende arbejde, herunder en særlig indsats over for de virksomheder, der har udløbne uddannelsesaftaler samt virksomheder, der aldrig har haft eller inden for de seneste 2 år ikke har haft elever
- Der etableres en særlig ”hotline” for virksomheder, der ønsker at blive godkendt som praktikvirksomhed, der vejleder dem om proceduren i denne forbindelse samt formidler forbindelsen til det rigtige faglige udvalg
- Tilskudsordningen skal kombineres og understøttes af en ny offentlig ”kom frit frem”- kampagne, der finansieres af Undervisningsministeriet. Den indeholder bl.a. en ”praktikpladspakke” til de ikke praktikpladsaktive virksomheder, der består af følgende:
  - Starttilskud fra AER
  - ”Startersæt”, der giver information og vejledning om, hvordan virksomheden kan håndtere lærlingeforhold.
  - Startkonsulentydelse til virksomheden leveret af erhvervsskolen med fokus på samarbejdet mellem virksomhed og skole

For alle tilskudsordninger foreslår DA og LO, at:

- Tilskud ikke omfatter indgåelse af voksenlærlingekontrakter for elever over 25 år, som får løntilskud via arbejdsmarkedssystemet
- Tilskuddet gives til virksomheder med udgangspunkt i deres produktionsenhedsnummer (P. nr.), som er det enkelte praktikpladsgodkendte arbejdssted. Hidtil er præmien blevet beregnet med udgangspunkt i hele virksomheden (CVR-nummeret)
- Ordning med produktionsenhedsnummer følges omhyggeligt for at sikre, at den ikke bruges uhensigtsmæssigt

Elevernes faglige mobilitet

Elever søger i dag ikke praktikplads inden for flere forskellige beskæftigelsesområder, hvilket tal fra ”WWW.praktikpladsen.dk” viser. I en lavkonjunktur kan det betyde, at nogle elever ikke får en praktikplads, fordi de samler sig på få meget populære uddannelser med væsentlig nedgang i antallet af praktikpladser. Samtidig er der beskæftigelsesområder, der savner elever – også i nedgangstider, fordi virksomhederne i de forløbne gode ”praktikpladsår” ikke har kunnet tiltrække elever.

Det er ikke hensigtsmæssigt at tvinge unge ind i uddannelser eller fremtidige karriere, de ikke ønsker. Derfor må kravet om bredere søgning suppleres med forstærket vejledning allerede fra grundforløbets begyndelse om, hvordan de unge med udgangspunkt i egne fremtidsønsker og i beskæftigelsessituationen bedst tilrettelægger et uddannelsesforløb, hvor begge dele tilgodeses. Det bør bl.a. ske ved at hjælpe den unge til at målrette sin søgning inden for områder, der hænger fagligt og beskæftigelsesmæssigt sammen samt ved at tilbyde de unge faste fagpakker, som giver mulighed for at skifte over til en af de alternative uddannelser.

DA og LO foreslår, at:

- Der fra grundforløbets begyndelse finder en forstærket vejledning og oplysning sted om alternative muligheder og beskrives ”fagpakker”, som vil kunne hjælpe den unge ved skift til en af de alternative uddannelser
- Emma-kriterierne i forbindelse med skolepraktik tydeliggøres, således at eleverne skal søge praktikplads inden for 3 beskæftigelsesområder for at være fagligt mobile
- Undervisningsministeriet opstiller procedurer for, at eleverne efter afslutningen af grundforløbet søger bredere end i dag inden for mindst 3 beskæftigelsesområder i en eller flere indgange
- Skolerne i forbindelse med kravet om den brede søgning som en naturlig ting giver ekstra hjælp til praktikpladssøgningen til de, der opfylder kravet
- Resultater og konsekvenser af denne indsats er genstand for løbende evaluering, således at den dynamisk kan udvikles og reguleres

Indsatsen skal medvirke til, at flest mulige elever får en praktikplads og skal understøttes af bedre vejledning om uddannelsesmulighederne, herunder praktikplads- og beskæftigelsesmuligheder. Brancher med plads til flere elever skal deltage aktivt i at skabe et positivt billede af mulighederne i uddannelser. Denne vejledning skal påbegyndes så tidligt, det er relevant inden for den pågældende indgang.

Det større fokus på elevernes mobilitet skal udmøntes på erhvervsskolerne, så elevernes øjne åbnes for andre praktikpladsmuligheder end den eftersøgte på ”drømmeuddannelsen”, som kan vise sig vanskelig at få.

Særlig praktikpladsindsats inden for den offentlige sektor

DA og LO opfordrer regeringen til at øge tilgangen af elever inden for den offentlige sektor. Tilgangen af elever bør først og fremmest være på beskæftigelsesområder, hvor der er gode muligheder for at få job bagefter – også i den private sektor.

Den offentlige sektor fungerer i dag ikke som uddanner i det omfang, man kunne forvente ud fra denne sektors andel af arbejdsstyrken. Igangsættelse af analyser af elevtilgang, uddannelsesmuligheder og behovet for faglært arbejdskraft inden for det offentlige bør nærmere identificere uddannelsesområder med større potentiale både inden for det merkantile område, det tekniske område og inden for social- og sundhedsområdet, herunder om der skal etableres nye uddannelser inden for dette område.

En undersøgelse om praktikpladspotentialer viser, at der er særligt mange arbejdssteder inden for det øvrige social- og sundhedsområde, der er godkendt til at have elever, men som ikke har en praktikpladsaftale. I den forbindelse vil det være naturligt grundigt at vurdere mulighederne i den offentlige sektor for at etablere nye praktikpladser inden for kontor, teknik service m.m., samt at SOSU-området under en eller anden form indgår i den offentlige ”kom frit frem kampagne” rettet mod godkendte praktiksteder, som ikke har elever.

DA og LO foreslår, at:

- Lærlinge/elever ikke medtages i personale-normeringerne i offentlige virksomheder, og alle enheder skal forpligtes til at vurdere deres muligheder for at blive godkendt som praktikplads
- Regeringen snarest tager initiativ til igen at indkalde parterne fra trepartsaftalen med henblik på at diskutere dimensionering og distribution af praktikpladser inden for såvel SOSU-uddannelsen som den pædagogiske assistentuddannelse

Uddannelsesgarantien

Elever, der har afsluttet et grundforløb, har i dag garanti for at færdiggøre en erhvervsuddannelse inden for samme indgang.

Tilgangen til skolepraktik var i 2008 ca. 1.500 elever, men forventes at stige markant i 2009. Der er i øjeblikket som et led i uddannelsesgarantien skolepraktik på mindst én uddannelse inden for hver af de 12 indgange.

Erfaringerne med uddannelsesgarantien er begrænsede, så ordningen bliver nu testet for alvor. Det vil sige, at der ligger en betydelig opgave for regeringen i samarbejde med erhvervsskoler og de faglige udvalg i at følge virkningen af uddannelsesgarantien.

DA og LO foreslår, at:

- REU løbende diskuterer uddannelsesgarantiens funktion på basis af indberetninger fra erhvervsskoler og faglige udvalg og rådgiver omkring reguleringer af denne

- Regeringen – sammen med partierne bag Globaliseringsaftalen – nøje overvåger, hvordan uddannelsesgarantien fungerer i praksis i en nuværende situation, hvor antallet af praktikpladssøgende stiger, og antallet af elever i skolepraktik formodentlig også vil vokse.

I forhold til uddannelsesgarantien finder DA og LO, at regeringen kommer til at stå over for følgende udfordringer, som den må forholde sig til:

- Stor tilgang af elever i skolepraktik på uddannelser, der udbydes med skolepraktik, f.eks. uddannelserne til murer, maler, laboratorietandtekniker og beklædningshåndværker
- Mange praktikpladssøgende elever på en række uddannelsesområder uden skolepraktik, f.eks. uddannelsen til mekaniker, kontor og tømrer
- Mange elever, der uforskyldt mister deres uddannelsesaftale på grund af virksomhedens konkurs, men uden adgang til at forsætte i skolepraktik
- Bedre kvalitetssikring af skolepraktikken i lyset af de tidligere erfaringer og den stigende tilgang

Uddannelsesgaranti til alle elever, der uforskyldt mister deres praktikplads

DA og LO forslår, at:

- Uddannelsesgarantien forbedres for de elever, der uforskyldt mister deres uddannelsesaftale på grund af praktikvirksomhedens konkurs.

I dag er reglerne således, at elever, der uforskyldt mister deres aftale, kan optages i skolepraktik i de uddannelser, der udbydes med skolepraktik eller har fastsat en 0-kvoté, f.eks. elektrikeruddannelsen. Uddannelser uden skolepraktik på den såkaldte negativliste har ikke skolepraktik i nogen form. Elever inden for disse områder kan derfor ikke komme i skolepraktik overhovedet og kommer derfor i vanskeligheder.

Derfor foreslår DA og LO, at:

- Alle erhvervsuddannelser flyttes fra negativlisten til listen over uddannelser med 0-kvoté

Herved kan de af en virksomhedslukning truede elever få skolepraktik, såfremt det ikke er muligt gennem erhvervsskolen eller de faglige udvalg at tilvejebringe en ny praktikplads.

Skolepraktik og kvoter

DA og LO foreslår, at:

- Regeringen inden for en kort tidshorisont ændrer optaget på skolepraktikken i en tidsbegrænset periode som et led i uddannelsesgarantien på grund af det voksende pres på skolepraktikordningen

DA og LO foreslår, at optaget på skolepraktikken reguleres under hensyn af en vurdering af beskæftigelsesmuligheder, mangel på arbejdskraft, antallet af praktikpladser 2007-08 samt det nuværende søgemønster.

DA og LO foreslår i denne forbindelse at negativlisten nedlægges, og at alle erhvervsuddannelser fra negativlisten som udgangspunkt har en optagelseskvote på 0, samt at regeringen inddrager parterne i fastlæggelsen af, hvilke uddannelser med skolepraktik, herunder de nuværende 0 kvote-uddannelser, der skal have en kvote på mere end 0.

Regeringen bør i den forbindelse lægge vægt på, at uddannelsesgarantien fremstår som et reelt alternativ for eleverne i en periode, hvor praktikpladsmarkedet er påvirket af den økonomiske tilbagegang. Konsekvensen af uddannelsesgarantien fremstår i dag for eleverne forskellige alt afhængig af, hvilken uddannelsesindgang eleverne befinder sig på.

DA og LO foreslår, at:

- En åbning af skolepraktikken på flere uddannelser bør tidsbegrænses indtil 31. december 2010, således at skolepraktikken i en kortere periode træder i stedet for virksomhedspraktikken, indtil virksomhederne igen begynder at tage elever ind i normalt omfang
- REU skal løbende følge praktikpladssituationen og vurdere, om der er behov for at fortsætte ordningen efter udgangen af 2010

DA og LO forudsætter herved, at ændringer i uddannelsesgarantien sker på det nuværende finansieringsgrundlag, hvor det offentlige betaler for skolepraktikken. Det er en konsekvens af finansieringsomlægningen i 2003, hvor parterne overtog finansieringen af VEU og gennem kompetencefondene en væsentlig del af hele efteruddannelsesområdet.

I tilknytning hertil foreslår DA og LO, at:

- Hvis det skønnes at forbedre den unges muligheder for at opnå en ordinær praktikplads, kan elever med et afsluttet grundforløb – på uddannelser, der udbydes med skolepraktik – i fremtiden gennemføre den første skoleperiode i hovedforløbet uden uddannelsesaftale
- REU indstiller efter forslag fra det faglige udvalg, på hvilke uddannelser elever kan gennemføre første skoleperiode uden uddannelsesaftale

Skoleperioden fremrykkes derved til før praktikperioden. Afslutning af den første skoleperiode skal ikke give friere adgang til skolepraktik end efter de gældende Emma-kriterier og i øvrigt under forudsætning af, at uddannelsen udbydes med skolepraktik.

Kvaliteten af skolepraktik

DA og LO finder også, at kvalitetssikringen af skolepraktikken bør forbedres, idet flere elever end hidtil kommer i skolepraktik helt eller delvist.

DA og LO foreslå, at:

- Skolernes udbud af skolepraktik skal gøres mere klar og gennemsigtig med henblik på at forbedre kvaliteten
- Erhvervsskolerne – på skolens hjemmeside – skal synliggøre, hvilke skolepraktiktilbud skolen udbyder og med hvilket indhold.

En sådan ”skolepraktik-deklaration” af hver skoles udbud af skolepraktik kan f.eks. indeholde oplysninger om tilrettelæggelsen af den praktiske oplæring, den samlede arbejdstidsbelastning (37 timer), lærerkompetencer, oplæringsfaciliteter, samt indholdet af det lovbestemte samarbejde med de lokale uddannelsesudvalg.

Udgangspunktet for skolepraktikken er, at den i så vid udstrækning som muligt er kendetegnet af samme normer og standarder som den ordinære praktik.

Skolen skal som hidtil tilrettelægge skolepraktik i samråd med de lokale uddannelsesudvalg, der er de faglige udvalgs lokale repræsentanter, så disse inddrages i den kvalitetsmæssige udvikling, ligesom de faglige udvalg og REU forsynes med løbende evalueringer.

DA og LO foreslår derfor, at:

- Der udarbejdes beskrivelser af, hvilke krav der stilles til skolepraktik-forløb på skolerne

Beskrivelsen bør bl.a. omfatte:

- At den enkelte skole formulerer en politik med objektive kriterier for, hvordan man vil imødekomme krav om en alsidig og kvalificeret uddannelse
- At der opsættes rammer for, hvor mange lærlinge/elever, der maksimalt må være pr. praktikinstruktør
- At der for hver elev udarbejdes en logbog over skolepraktikforløbet
- At den enkelte skole formulere kontrollerbare rammer for, hvordan skolepraktikken kommer til at ligge så tæt på ordinær praktik som mulig med hensyn til praktikinstruktører, arbejdsopgaver, arbejdstider osv.
- At der er en klar adskillelse mellem skolepraktikkens økonomi og skolens øvrige økonomi, så der ikke opstår en u hensigtsmæssig sammenblanding med skolens øvrige økonomi
- At mulighederne for ordinær praktik altid er udtømt, inden skolepraktik tages i brug

DA og LO foreslår, at Undervisningsministeriet tager initiativ til at sikre, at det lovbestemte tilsyn med skolepraktikken fungerer effektivt.

Beskrivelsen og overvågningen af skolepraktikken understøtter den løbende regulering af dimensioneringen af optaget på skolepraktikordningen, som bl.a. diskuteres i REU hvert halve år.

DA og LO foreslår, at:

- Der iværksættes en udredning, der opsamler erfaringer og best-practice fra de allerede eksisterende skolepraktikordninger

DA og LO finder, at Taxameter-tilskuddet til skolepraktik skal stimulere skolerne til at fremskaffe del- og restuddannelsesaftaler til eleverne så hurtigt som muligt.

Virksomhedsforlagt undervisning

I dag kan elever i skolepraktik være i virksomhedsforlagt undervisning i op til 3 måneder på skolepraktikydelser, hvor værtsvirksomheden ikke betaler elevløn.

Det er vigtigt af hensyn til konkurrencen, at betalingen af løn under praktikophold betales af virksomheden og ikke af det offentlige. Virksomhederne skal ikke uden at betale løn til eleven kunne ”låne” elever på erhvervsskolen i travle perioder, men der skal på den anden side være muligheder for, at elever i forbindelse med skolepraktik kortvarigt kan arbejde på en virksomhed på skolepraktikydelser på vej mod en egentlig uddannelsesaftale.

Skolepraktiktaxameteret

På den baggrund foreslår DA og LO, at finansieringen af skolepraktik ændres således, at:

- Skolepraktiktaxameteret indrettes med en faldende procentdel i løbet af uddannelsen, så det over tid reduceres til f.eks. 25 pct.. Tilskuddet under virksomhedsforlagt undervisning, der i dag er 50 pct. af taxametertilskuddet, udgår, da eleverne så ikke modtager undervisning på skolen. Størrelsen af skolepraktiktaxameteret reguleres, så de dækker basisomkostningerne, når eleverne er i virksomhedsforlagt undervisning
- Skolepraktikelever i virksomhedsforlagt undervisning kan komme i virksomhedspraktik med skolepraktikydelser, f.eks. i maksimalt 10 uger pr. elev og maksimalt 2 uger pr. virksomhed inden for 52 uger

Finansieringsstrukturen på erhvervsskolerne

DA og LO ønsker, at erhvervsskolernes finansieringsstruktur i højere grad skal understøtte målsætningen om, at flere unge skal afslutte en uddannelse. Det store frafald på grundforløbet er udtryk for, at mange unge ikke har de nødvendige kompetencer til at afslutte en erhvervsuddannelse, og at skoler mangler ressourcer til at gøre den nødvendige indsats over for de elever, der har problemer. Men samtidig kan arbejdsmarkedets parter ikke leve med, at de unge ikke får en uddannelse i den sidste ende, fordi der i fremtiden bliver brug for alle.

I den anledning foreslår DA og LO, at der i forbindelse med flerårs-aftalen tilføres skolerne yderligere midler til at løse opgaverne som følge af Globaliseringsaftalens mål om ”Verdens bedste uddannelser” og 95 pct. målsætningen.

Derfor foreslår DA og LO, at en omlægning af erhvervsskolernes finansiering i forbindelse med den kommende flerårs-aftale drøftes i det foreslåede udvalg om erhvervsskolernes økonomi med udgangspunkt i følgende elementer:

- Et større færdiggørelsestaxameter og mindre undervisningstaxameter, så en større andel af eleverne gennemfører deres uddannelse på kortere tid. Der skal i taxametret indbygges en øget tilskyndelse til, at skolerne sikrer eleverne en praktikplads
- Et ”socialt” tilskud (fast beløb), der kompenserer for de problemer, der skyldes, at eleverne i forskellige områder har meget forskellige forudsætninger
- Et omkostningsnært bygningstaxameter
- Særskilt finansiering af gymnasial påbygning
- Et grundforløbstaxameter bestående af et færdiggørelsestaxameter på f.eks. 2/3 af de nuværende taxametre og f.eks. 1/3 som et praktikpladstaxameter, som tilfalder den skole, der registrerer uddannelsesaftalen i Easy-P
- Taxametereftersyn af alle erhvervsuddannelser, hvor der også kan ske justering mellem de enkelte grund- og hovedforløb

DA og LO foreslår, at:

- Regeringen og KL tager initiativ til i kommunalt regi at samarbejde omkring at hjælpe de unge, der har behov for en særlig pædagogisk eller behandlingsmæssig støtte for at blive i stand til at påbegynde en ordinær erhvervsuddannelse

Samarbejde om opfyldelse af indgangsforudsætningerne til en erhvervsuddannelse for alle unge

Erhvervsskolerne skal fortsat sammen med praktikvirksomhederne udgøre et godt grundlag for, at unge, der har de nødvendige faglige og personlige kompetencer med sig fra grundskolen, kan gennemføre en erhvervsuddannelse. I dag er det sådan, at alle unge, der har opfyldt undervisningspligten efter folkeskoleloven, har adgang til en erhvervsuddannelse. Det har hidtil været tilstrækkeligt, men er det ikke i dag, da en gruppe af unge mangler de faglige og personlige kompetencer, der gør dem i stand til at gennemføre en erhvervsuddannelse. Det er hensigten, at den unge ved hjælp af den indledende kompetenceafklaring i grundforløbet bringes videre gennem støtte fra mentorer, særlige grundforløbspakker m.v. Imidlertid viser erfaringen, at dette ikke altid er tilstrækkeligt, og der er et stort frafald som følge heraf.

Vi ved, at erhvervsskolerne er gode til at udvikle kompetencerne hos en række unge med problemer. Imidlertid er der i dag en gruppe unge, der i høj grad mangler kompetencer til at gennemføre en erhvervsuddannelse eller på grund af faglige, personlige og sociale problemer ikke kan klare en sådan, men i stedet skal hjælpes med professionel behandling eller faglig opkvalificering. Disse unge magter erhvervsskolerne ikke at hjælpe inden for deres nuværende rammer, idet de har brug

for enten professionel social og psykologisk indsats eller faglig opkvalificering, der ligger udover, hvad der kan tilrettelægges inden for et tilpasset grundforløb. For de unge betyder det, at de oplever nederlag og frustration. Denne gruppe må identificeres og hjælpes.

Denne opgave må løftes i samarbejde mellem kommunerne, produktionsskolerne og erhvervsskolerne. Hvis der er tvivl om en ansøgers egnethed skal erhvervsskolen og UU-centret i samarbejde med eleven lægge en plan for, hvordan den pågældende bliver egnet til at påbegynde en erhvervsuddannelse. Målet er, at disse elever på et senere tidspunkt efter opkvalificering i kommunalt regi kan påbegynde og afslutte en erhvervsuddannelse.

Der er imidlertid stor forskel på, hvilken vægt disse problemer har inden for henholdsvis det tekniske område, det merkantile område og SOSU-området. Det skal ligeledes tages i betragtning, at gennemsnitsalderen på erhvervsuddannelserne i dag ligger i starten af tyverne, hvilket peger på, at der også er mange modne elever. Derfor må problemstillingen udredes nærmere, således at indsatsen rammer der, hvor der er behov for den.

På den baggrund anbefaler DA og LO derfor, at man i det foreslåede udvalgsarbejde om erhvervsuddannelserne udmønter blandt andet nedenstående forslag.

DA og LO foreslår, at:

- Der skal sikres en tidligere hjælp til de ansøgere til erhvervsuddannelserne som umiddelbart mangler forudsætninger for at begynde en given erhvervsuddannelse ved, at folkeskolen, Ungdommens Uddannelsesvejledning og erhvervsskolerne samarbejder om en grundigere vejledning og kompetenceafklaring
- Optagelse på EUD skal – for de ansøgere, der ikke umiddelbart forventes at kunne gennemføre uddannelsen – bygge på en grundig kompetenceafklaring på erhvervsskolerne, der inddrager alle forhold – faglige, personlige og sociale kompetencer samt valg af uddannelse. For at påbegynde grundforløbet på en erhvervsuddannelse skal denne kompetenceafklaring vise, om disse elever har kompetencerne til at gennemføre erhvervsuddannelsen, eller om EUD systemet f.eks. gennem et tilpasset grundforløb kan bibringe dem de fornødne kompetencer til at gennemføre uddannelsen
- En erhvervsskole, der ikke kan visitere en elev til den ønskede erhvervsuddannelse efter en konkret kompetencevurdering, skal bistå UU-centret med at visitere ansøgeren til en anden uddannelse end den søgte – enten en anden erhvervsuddannelse eller en uddannelse i andet regi. De unge, der ikke visiteres af erhvervsskolen til en erhvervsuddannelse, skal over for kommunen have et retskrav på at blive optaget på en anden uddannelse i kommunalt regi
- I forlængelse heraf skal der etableres en overvågning af visitationens konsekvenser i forhold til de unge, der visiteres til en anden uddannelse end den ønskede, og der skal foretages en vurdering og revision af ordningen efter et år

Samtidigt med dette skal der etableres en kommunal uddannelsesgaranti til de elever, som erhvervsskolen vurderer ikke vil kunne gennemføre en erhvervsuddannelse på

nuværende tidspunkt. Disse elever skal garanteres en anden uddannelse gennem bopælskommunen – enten produktionsskole, EGU, brobygning eller kompetenceopbyggende uddannelse. Det skal føre til, at den pågældende elev på et senere tidspunkt kan påbegynde en erhvervsuddannelse med udsigt til at blive færdig.

Ændringen vil medføre, at flere elever gennemfører en erhvervsuddannelse, fordi de gennem kommunen bliver gjort parat til det, mens færre elever vil opleve et personligt nederlag ved at skulle falde fra et grundforløb.

Forsøg med den praktiske oplæring

DA og LO foreslår, at der skabes mulighed for forsøg med tilrettelæggelse og indhold af den praktiske oplæring i skolepraktik. Forsøgsansøgning udarbejdes af repræsentanter for det pågældende beskæftigelsesområde sammen med en eller flere erhvervsskoler og virksomheder samt i samarbejde med Undervisningsministeriet. REU behandler og indstiller forsøgene til godkendelse. Finansieringen afklares i hvert enkelt tilfælde ud fra forsøgets karakter.

DA og LO foreslår, at det indgår i forhandlingerne om en forsøgsramme, at:

- Finansieringen af forsøg med nye former for praktisk oplæring indgår i forhandlingerne om en ny flerårs-aftale
- Grundlaget for forhandlingerne om at etablere en forsøgsramme er:
  - At der ikke etableres særlige institutioner til dette formål, samt at der sikres reguleringsmekanismer, således at den ordinære praktik til stadighed sikres en absolut fortrinsret
  - At der er gennemsigtighed i økonomien, og at finansieringen ikke pålægges virksomhederne gennem AER
  - At det forudsættes, at regeringen fjerner evt. lovgivningsmæssige barrierer for sådanne forsøg

Ejner Holst
LO-sekretær, LO

Henrik Bach Mortensen
Direktør, DA